

www.emaus.com

E- RAL- DA- BIDE -

MERKATARITZA
ETA KONTSUMO EKIMEN
JUSTUAK ETA ERALDATZAILEAK
IDENTIFIKATZEKO ETA
AUTO-EBALUATZEKO
TRESNA, TOKIKO
ETA GLOBAL MAILAN

emaús
GIZARTE FUNDATZIOA
FUNDACIÓN SOCIAL



REAITORTZA - EZ MERKATARITZARAKO - PARTEKATU BAIMEN BERAREN ARABERA 3.0. MATERIAL HAU LIBRE KOPIATZEKO, BANATZEKO ETA JAKINARAZTEKO BAIMENA EMATEN DA, BETIERE HAREN EGILEA AIPATZEN BADA ETA MERKATARITZA HELBURUETARAKO ERABILTZEN EZ BADA. DOKUMENTUEN ALDAKETARIK EGITEN BADA, BESTE ERA BATEKO DOKUMENTUAN ALDAKETARIK EGITEN BADA, BESTE ERA BATEKO DOKUMENTUA SORTZEKO EDO HORRETAN OINARRITUTA BESTE OBRA BAT EGITEN BADA, HAU BEZALAKOA LIZENTZIA ESKURATUTA BAINO EZIN DA BANATU . LIZENTZIA OSOA: [HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-NC-SA/ES/EMAÚS](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/es/emaús)



KOORDINAZIOA: Amaia Ibarrondo
LAN TALDEA: Amaia Ibarrondo, Asier Arcos,
Ane Escondrillas, Assumpta Ayerdi
KOLABORATZAILEAK: Basherry Sarea / Basortu Agroekologia koop.
Bidazi Elkarte / Cristina Enea Fundazioa / Faces do Brasil / GEZKI
Instituto de Derecho Cooperativo y Economía Social
Lakari kooperatiba / Mugarik Gabe ONGD / Mundukide Fundazioa NESOL
Núcleo de Economía Solidaria / Saretuz / SinDesperdicio
LEGEZKO GORDAILUA: SS-1226-2017
ITZULPENA: Idoia Larrañaga
DISEINUA ETA MAKETAZIOA: Iban Buján
INPRIMATZE-LANA: Digitarte
Argitalpen hau doan deskargatzeko:
www.emaus.com/
<https://issuu.com/grupoemausfundacionsocial>

Babesten du:



1. Sarrera	4
2. Metodologia	5
3. Justifikazioa	8
Tresnaren helburuak eta aplikazioa	8
Proposamenaren marko kontzeptuala	9
Adierazleak definitzeko irizpideak	9
4. Analisi integraleko tresna tokiko-global mailan	10
Egituraren definizioa	10
Autoebaluazioko taulak	11
1 Taula:	11
Eragile publikoak	
2 Taula:	16
Merkatuko eta kontsumoko ekimen sozioekonomikoak	
Autoebaluazio taulen adierazleen	
puntuazioen laburpen fitxak	
1 Fitxa	22
2.1 Fitxa	24
2.2 Fitxa	25
2.3 Fitxa	27
5. Orientazioak eta emaitzen jarraipena	28
Eragile publikoak	28
Merkatuko eta kontsumoko ekimen sozioekonomikoak	29
Hobekuntzarako orientazio jardura markoak	29

1. SA- RRERA

Aurkezten dugun, *Eraldabide: Merkataritza eta kontsumo ekimen justuak eta eraldatzaileak identifikatzeko eta auto-ebaluatzeko tresna, tokiko eta global mailan*, izenburua duen argitalpena, Saskitik Herrira proiektuan kokatzen da, Emaús Gizarte Fundazioak garatua, Garapenerako Lankidetzako Euskal Agentziaren babesarekin. Aipatutako proiektu horren helburua, merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaileak sustatzea da, tokiko eta global mailan.

Helburua hori izanik, hasierako planteamendu bat egitea eskatzen du, merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaile bat bezala har dezakegun horren inguruan. Hain zuzen ere, tresna praktikoko dokumentu honen proposamenaren aurretik, Emaús Gizarte Fundaziotik eta beste gizarte eragile batzuen lankidetzarekin, bai Iparreko bai Hegoaldeko eragileekin, ikerketa bat garatu dugu. Ikerketa horretan, ikuspegi teoriko-praktiko batetik, merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaileen inguruan, tokiko eta global mailan, proposamen teoriko bat eraikitzea posible izan da.

Ikerketa itxurako proposamen teoriko honek, Emaúsek Ekonomia Sozial eta Solidarioan, Elikadura Burujabetzan eta Bidezko Merkataritzan duen esperientzia hartzen du oinarri bezala, eta gaitasunen garapenean kokatua, merkataritzaren eta kontsumoaren eremuan, tokiko eta global mailan justuak eta eraldatzaileak izateko helburua duten ekimenetan artikulatzen eta eredu adierazten diren, printzipio multzo bat identifikatzen eta proposatzen ditu.

Merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaileak, tokiko eta global mailan, ikerketa parte hartzailearen elaborazio prozesuan hainbat erakundek eta gizarte eragilek parte hartu dute modu proaktibo batean, hainbat kasutan berrikuspenetik eta ekarpen teoriko eta praktikotik eta beste zenbait kasutan, ekarpen praktikotik. Gertaera honek, aipatutako proposamen teoriko horretarako balio erantsizat hartzen duguna, proposamen hori errealitatean lur-hartzea posible egiten lagundu digu. Lortutako konklusioek, bai ikerketaren garapenean bertan jasotako informazioagatik, bai ikerketa osatzen duten praktika egokien gaineko fitxetan identifikatutako mehatxuengatik eta aukerengatik, balio handiko informazioa eman digute orientazioak zein izan behar diren jakiteko, merkataritza eta kontsumo eredu bat justua eta eraldatzailea bezala identifikatu dadin.

Modu honetan, dokumentu honen planteamendura iristen gara. Tresna modura, sorburua den ikerketa osatzea jasotzen eta bilatzen du, bertan identifikatutakoak eta ondorioztatutakoak bere aplikazio erreala izatea posible eginez, horrela, merkatu eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaileak identifikatzen, sustatzen eta bultzatzen laguntzen duen tresna batean bihurtuz, osatzen duten eragileen auto-ebaluazioaren premisatik eta definitutako tokiko lurralde batean giza gaitasun indibidualak eta kolektiboak sortzeko azken helburuarekin.

2. METO- DOLOGIA

Aurretik adierazi dugun bezala, *Merkataritza eta kontsumo eredu justuak eta eraldatzaileak, tokiko eta global mailan*, ikerketaren gauzatzea ulertzen duen, prozesu osoaren balio erantsietako bat bezala hartzen dugu, baita aurkezten dugun dokumentu honek izan nahi duen tresna praktikoa osagarria ere, bi dokumentuak garatuak izan diren prozesu berdina izanik.

Ikerketaren garapen prozesuak hainbat fase edo une izan ditu. Lehenengoa, dokumentazio zentro desberdinetan informazio bilaketa bat egitea izan zen. Horretarako erabilitako hitz gakoak hauek izan ziren: gizarte berrikuntza, gizarteratzea, gizarte eraldaketako ereduak, Ekonomia Sozial eta Solidarioa, Elikadura Burujabetza, Giza Garapena, Tokiko Giza Garapena, partaidetza, bizitzaren jasangarritasuna, Bidezko Merkataritza, Kontsumo Kontziente eta Arduratsua. Ikerketaren helburuen arabera egindako informazioaren hautaketa baten ondoren, hirurogeita hamar dokumentutan oinarrituz hasi ginen lanean, literatura zientifikoko dokumentuak, txostenak, eskuliburuak eta praktika egokien gidak, besteak beste.

Azterketa dokumental honek marko teorikoa lantzen lagundu zigun, baita merkataritza eredu justu eta eraldatzaile baten printzipioak eraikitzen ere, tokiko eta global mailan. Ondoren adierazten den bezala definitu ziren:

1. **Inklusioa**
2. **Tokiko eta global mailako ingurunearekin artikulazioa**
3. **Genero ekitatea**
4. **Ingurumen jasangarritasuna**
5. **Tokiko garapen sozioekonomikoa**
6. **Kontsumo kontziente eta arduratsua**
7. **Belaunaldi arteko elkartasuna**

Bigarren atal batean, ikerketaren laburpen exekutibo bat garatu zen, oraindik konklusioen atala barneratu gabe zegoelarik eta bost entitate parte hartzaileei eman zitzaien berrikuspenera egin eta ikerketari beraien ekarpenak egiteko. Ekarpenera hauek ezinbestekoak izan ziren ikerketan jasotako puntuaren garapenerako, oinarri teorikoak eta giltza diren eragileen identifikazioa bezala, merkataritza eta kontsumo ekimen justu eta eraldatzaileen garapenerako eta jasangarritasunerako.

Modu paralelo batean, merkataritza eta kontsumo justu eta eraldatzailearen inguruko praktika egokien fitxen bilketa burutu zen. Ekimen errealean kasu bilketa honetan, guztira hamahiru eragilek lagundu zuten, bai iparraldekoak bai hegoaldekoak, informazioaren bilketarako emandako gidoi batean oinarrituz, beraien fitxak eta horien konklusioak Emaús Gizarte Fundaziora bidali zituzten. Aipatutako fitxa horietan jasotako alderdiak eta eragile bakoitzak garatutako ekimenari dagozkion gako eta mehatxu identifikatuak, elementu nagusi bezala hartu dira, dokumentu honek jasotzen duen tresna praktikoa zehazteko garaian. Era berean, berrikuspenera prozesuan eta ikerketari egindako ekarpenean parte hartu duten eragile bakoitzak egindako konklusioak ere funtsezkoak izan dira, eta praktika egokien fitxen bilketekin edota bertatik eratorri denarekin batera, *Merkataritza eta kontsumo eredu justuak eta eraldatzaileak, tokiko eta global mailan*, ikerketan agertzen diren konklusioen zati handiena osatzen dute.

Modu honetan, lortutako ekarpenetatik eratorritako emaitza multzoa, bai ikuspegi teoriko batetik bai ikuspegi praktikoa batetik, merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaile bat proposatzerako garaian, funtsezkoak diren elementuak aztertzea eta identifikatzea posible egin digu.

Ikerketaren elaborazio prozesua behin amaitu ondoren, dokumentu hau diseinatzeari ekin zitzaion, ikerketan jasotako identifikazioari, azterketari eta planteamenduei aplikazio praktikoa bat eskaintzeko helburuarekin, teorikoa den izaera batekin.

Modu honetan, aplikazio praktikoa duen dokumentu hau elaboratzeko prozesuak, bere diseinurako iturriak

zehazteko eta mugatzeko lehen une bat izan du, bere osotasunean hartuta eratorri egiten denaren ikerketara zedarrirituz, hau da, praktika egokien fitxekin batera. Era berean, dokumentuaren diseinurako iturri bezala kontuan hartu dira ere, ikerketaren idatzizko argitalpenean barneratu ez diren praktika egokien beste fitxak batzuk (guztira hemeretzi).

Dokumentuaren diseinua, behar dituen atal horietan behin egituratu ondoren, eragile parte hartzaile bakoitzak idatzitako praktika egokien jasangarritasunerako gakoak, mehatxuak eta aukerak bezala izendatutako enbilketa hautatua burutu zen. Ildo horretan bertan, ikerketan bertan lortutako eta, bai Emaús Gizarte Fundazioak, bai ikerketaren garapenean eta ekarpenean lankidetzan egin zuten gainerako eragileek landutako konklusioak hautatu ziren.

Bai ikerketaren, bai dokumentu praktikoa honen (lehenengo osatzeko identifikatua eta garatua) elaborazio prozesua ezaugarritzen duten prozeduren multzoaren ondorioz, tresna honentzat ondorengo balio erantsiak nabarmendu ditzakegu:

-Aurretiko identifikazio batetik abiatzen da, teorikoa den horretatik eta praktikoa den horretatik.

-Bere eraikuntza modu parte-hartzailean eta modu kontrastatuan garatu da.

-Euskarrizten duen eta bera oinarritzen den dokumentu teorikoa bat aurretik egiteak, dokumentu berriaren garapena arinagoa, praktikoa, egokiagoa eta errealistagoa izatea egin dezake, aurretiko azterketa teorikoa eta praktikoa batean oinarritzen delako, ondorioz, bere barne intenzionalitatea teorikoa edo paradigmatikoa dena gainditzera zedarrizten da.

Bere diseinurako, Eraldabide, *Merkataritza eta kontsumo ekimen justuak eta eraldatzaileak identifikatzeko eta auto-ebaluatzeko tresna, tokiko eta global mailan* dokumentuak adierazle sorta bat biltzen du. Hauek, tresna erabiltzeko asmoa duen erakunde edo entitate motaren arabera desberdindutako bi tauletan banatzen dira: alde batetik, esfera publikoaren entitatea eta beste aldetik, gizarte zibilaren ekimen sozioekonomikoa.

Era berean, taula bakoitzak analisi komunen hiru kategoria ditu: merkataritza eta kontsumo justu eta eraldatzaileak; kudeaketa eta barne antolamendua; eta ingurunearekiko erlazioa. Kategoria hauetako bakoitza, planteatutako 150 adierazleak (taula bakoitzeko 75) kokatzen diren azpikategoria desberdinetan banatzen da, zuzentzen diren erakunde motaren arabera. Eraldabiden planteatutako azpikategoriak, eta planteatutako adierazle desberdinak kokatzen diren hauek, dokumentu honek osatzen duen Merkataritza eta kontsumo eredu justuak eta eraldatzaileak, tokiko eta global mailan ikerketatik eta ikerketa horren garapen prozesuan identifikatutako konklusioetatik ondorioztatzen dira.

Hori horrela izanik, metodologia mailan, adierazleen formulazio zehatza, kontzeptu eta elementu gakoaren aurretiko identifikaziotik burutu da. Hauek, azpikategoria bezala jasotzen dira eta *Merkataritza eta kontsumo eredu justuak eta eraldatzaileak, tokiko eta global mailan* ikerketan jasotako zazpi printzipioekin identifikatzen dira. Taula bakoitzean azpikategoria guztiek garrantzia berdina ez badute ere, egoera horrek, azpikategoria bakoitzarentzat aipatutako elementuen identifikazioak, elementu horien kopuru handiagoa edo txikiagoa nabarmendu dituen moduari erantzuten dio, azpikategoria bakoitzarentzat. Modu horretan, adierazle kopuruan islatua gelditzen da eta bere pisua, taula bakoitzarentzat posible den puntuazioaren totalen.

Adierazleek islatzeko elementu gakoak, *Merkataritza eta kontsumo eredu justuak eta eraldatzaileak, tokiko eta global mailan* ikerketan jasotako zazpi printzipioetan oinarrituz

KONTSUMO KONTZIENTE ETA ARDURATSUA

- _Kontsumo Kontziente eta Eraldatzaile sareen sustapena
- _Kontsumo Kontziente eta Eraldatzaile taldeen sustapena
- _Partaidetza
- _Planetan barneratzea
- _Politiketan barneratzea
- _Bideratutako baliabideak
- _Entitateak
- _Bizitzaren jasangarritasuna kontuan hartzea
- _Etorkizuneko belaunaldiak kontuan hartzea
- _Ekologia

INGURUMENAREKIKO ETA LURRAREKIKO ERRESPECTUA

- _Planak finkatzea
- _Politikak finkatzea
- _Finkatutako baliabideak
- _Entitateak
- _Lurra eskubideak dituen subjektua bezala
- _Agroekologia
- _Ekologia
- _Bizitzaren jasangarritasuna
- _Etorkizuneko belaunaldiak kontuan hartzea

TOKIKO GARAPEN SOZIOEKONOMIKOA

- _Balio ekonomikoaren sorrera
- _Planak finkatzea
- _Politikak finkatzea
- _Finkatutako baliabideak
- _Entitateak
- _Finantzaketa formula anitzak (crowdfunding, kuotak, bonoak, trukea, elkartrukea)
- _Merkatu Sozialen sustapena
- _Ekonomia Sozial eta Solidarioko entitateak
- _Elikadura Burujabetzako entitateak
- _Bidezko Merkataritzako entitateak
- _Bizitzaren jasangarritasuna
- _Inter-kooperazioa

INGURUNEAREKIN ARTIKULAZIOA

- _Kokatzan diren komunitateen sendotzea
- _Ingurunean aliatuak dauden indarren identifikazioa
- _Landa garapena
- _Bizitzaren jasangarritasuna
- _Inter-kooperazioa
- _Lan komunitarioa
- _Kultura eta artea
- _Tokiko-global ikuspegia
- _Tokikoaren balioa handitzea

BELAUNALDI ARTEKO IKUSPEGIA

- _Belaunaldi arteko jarduerak
- _Planetan barneratzea
- _Politiketan barneratzea
- _Bideratutako baliabideak
- _Entitateak
- _Ezagutzen elkar trukea
- _Gazte enpleguari laguntza
- _Pertsona nagusiei laguntza
- _Bizitzaren jasangarritasuna
- _Landa garapena eta balioztatzea

INKLUSIOA

- _Inklusioko enpresen eta erakundeen sustapena
- _Politiketan barneratzea
- _Bideratutako baliabideak
- _Entitateak
- _Intersekzionalitatea
- _Inklusio planen sustapena
- _Bizitzaren jasangarritasuna kontuan hartzea
- _Ahultasunen analisia
- _Justizia soziala kontuan hartzea

GENERO EKITATEA

- _Bideratutako baliabideak
- _Finkatutako planak
- _Finkatutako politikak
- _Partaidetza
- _Genero ikuspegiaren zeharkakotasuna
- _Zaintzak kontuan hartzea
- _Bizitzaren jasangarritasuna

3. JUSTIFI- CACIÓ

Eraldabide tresna praktikoa hau, bai instituzio publikoei, bai erakunde zibilei edota produktu eta zerbitzuen kontsumoan eta merkaturatzean finkatuta dauden ekonomia-ekimenei zuzendua dago, identifikaziorako, ebaluaziorako eta finkapenerako tresna baliagarri bezala.

Metodologikoari dagokionez, tresna hau Bidezko Merkataritzaren aldeko Hiriak programaren proposamenean pentsatuz egina dago. Programa hau nazioarteko ekimen bat da eta bere helburua, herri bat osatzen duten erakunde zati handi bat bidezko merkataritzaren sustapenean inplikatzeko da, eta hedaturaz, kontsumo kontziente eta arduratsuko beste modu batzuen sustapenean. Nazioarteko mailan, programak bost adierazle proposatu ditu, horiengan intzidentzia egiteko eta udaletxeen, erakunde zibilen, herritarren, enpresen eta hezkuntza erakundeen, baita ostalaritzaren eskutik ere, lurralde zehatz baten praxiarekin erlazioa dutenak. Aipatutako adierazleen bidez ezarritako minimoak lortzearen bitartez, Bidezko Merkataritzaren aldeko Hiria estatusa lortzen da.

Proposatzen dugun tresnak, *Eraldabide*, aurreko ikerketa osatzen eta aberasten du, ondorengo arrazoiak kontuan hartuta:

1. Bidezko Merkataritza alde batera utzi gabe, beste gizarte, ingurumen, gizarteratzeko, genero aldagaiak proposatzen ditu, lurraldearekiko lotura osoa, bere identifikazio zuzenerako, horretarako propio sortu diren adierazleetan banakatzen direnak.
2. Bidezko Merkataritza, Elikadura Burujabetza eta Ekonomia Sozial eta Solidarioaren praxitik zuzenean ateratako ikaskuntza teoriko eta praktikoa erortzen diren aldagaiak multzokatzen ditu.
3. Pertsonen eta komunitateen garapen integral baterako giza gaitasuna sortu nahi izatearen premisari erantzuten dio, espazio zehatz batean.
4. Izaera auto-ebaluagarria eta orientagarria du. Erabiltzen duten eragileei argia eman nahi dien tresna bat da, beraien indar-guneak eta ahuleziak beraien kabuz ikus ditzaten, merkataritza eta kontsumo

eredu justu eta eraldatzaile bat izan zitekeen horri dagokionez. Modu horretan, sendotzea edo baliabide gehiago behar dituzten alderdi horiek identifikatu daitezke.

5. Diagnostiko azkarra bezala izan nahi du, merkataritza eta kontsumoko garapen integralarekin zerikusia duten alderdiak identifikatzeko, definitutako tokiko lurralde batean.

6. Malgua da bere aplikazio aukeran, beraien ingurunean merkataritza eta kontsumo eredu justuak eta eraldatzaileak sustatzeko edota bultzatzeko interesa duten eragile horientzat guztientzat baliagarri izateko diseinatua dagoelako.

Aurrerago ikusiko den bezala, auto-ebaluatuko den instituzio edo erakundearen egungo argazkia erakusten laguntzen duen adierazle neurgarri multzo bat proposatzen da, bere posizio hipotetikoari dagokionez, merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaile batzuen esparruan. Egoera “neurtzeko” bi tresna proposatzen dira: bat instituzioentzat eta bestea erakundeentzat. Tresna bakoitzak egokitzapen eskala bat du (txikitik handira), merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaileak bezala hartzen denaren baitan. Erabiltzaile bakoitzak betetako adierazleen baturaren bitartez lortutako puntuazioan oinarrituz, instituzio edo erakunde bakoitza eredu kokatu eta alderdi positiboak eta hobekuntzarako alderdiak ebaluatu ahal izango ditugu.

3.1 Tresnaren helburuak eta aplikazioa

Tresna bi ardatzetan egituratzen da, tresnaren erabiltzailea nor izango den horri zuzendua dagoen arabera:

Instituzio publikoa

- Helburua:
 - Herri desberdinetan dagoeneko abian dauden, merkataritza edo kontsumo eredu justu eta eraldatzaileen ekimenak identifikatzeko.
- Aplikazioa:
 - Mota honetako merkataritza eta kontsumo ereduaren alde egiten duten instituzioen artean sareen edota aliantzen sorrera sustatzea.
 - Sektore publikotik mota honetako ekimenak sustatzea.

Gizarte zibilaren ekimen ekonomikoa

- Helburua:
 - Merkataritza edota kontsumo eredu justu eta eraldatzaile bezala auto-identifikatzea.
 - Eredu justu eta eraldatzaileko kualifikaziorako autoebaluazio eraikitzailea eta orientatzailea.
- Aplikazioa:
 - Ekimena justua eta eraldatzailea bezala finkatzea.
 - Beraien ekintza politikoak KKA eraldatzaileko irizpideei erantzutea nahi duten kontsumitzaileei informazioa eskaintzea.

Tresna bi ardatzen inguruan egituratzen bada ere (instituzio publikoak eta gizarte zibilaren ekimen sozioekonomikoak), horietako bakoitzak dituen kategoriak, gehienetan, komunak dira edota bat egiten dute, bai *Merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaileak* ikerketaren helburutik, bai ikerketa hori finkatzen duen tresna honetatik (merkataritza eta kontsumo eredu justuak eta eraldatzaileak sustatu, tokiko eta global mailan) abiatuz, bi eragileek (administrazioak eta ekimenak) txanpon baten bi aurpegiak ordezkatzeko dituzte.

3.2 Adierazleen proposamenaren marko kontzeptuala

Ebaluazioari dagokionez, adierazleak eraiki diren kontzeptuzko markoak ondorengo ezaugarriak ditu:

Erreferentziako irizpideetan oinarritzen da. Hau da, taxonomiaren eta adierazleen eraikuntza, instituzioa eta erakundea bere identitatearen, garapenaren eta lehenetsun bezala dituen elementuen arabera auto-ebaluetzeko tresna bat bezala pentsatu zen, ez ordea, instituzio edo erakunde batzuk besteekin konparatzeko tresna bezala. Hala ere, adierazleak etorkizunean erabiltzen diren moduaren arabera, hauek hainbat instituzio edo entitateen informazio bilketa erraztuko dute, beraien artean konparatzeko helburuarekin.

Hurbilketa enpiriko bat dute, hau da, taxonomia eta adierazleak, ikerketan aztertutako erakundeek izan duten esperientziatik sortzen dira, funtzio hau planteatu, kudeatu eta ebaluatzerakoan.

Ikerketa honetan identifikatu diren kontzeptu eta aldagai desberdinak barneratzen ditu modu sintetikoan. Hauen inguruan, zein hartu behar diren kontuan eta zein neurritan adierazten saiatzen da. Ebaluatzen duen horren ikuspegitik, proposamen honek auto-ebaluazio izaera du.

3.3 Adierazleak definitzeko irizpideak

Irizpideek helburua zein den horri erantzuten diote, zer nahi dugun, lortu nahi duguna ondoen adierazten duten ezaugarri horiek kontuan hartuz.

Funtzio honetarako definitu ziren oinarritzko irizpideak, eta definitzen den adierazle bakoitzarekin batera agertu behar direnak, hauek dira:

-Koherentzia. Merkataritza eta Kontsumo eredu justu eta eraldatzaileekin.

-Intersektionalitatea. Errealitate sozial, ekonomiko, kultural, identitate disimulatuak edo gurutzatuen konglomeratu baten ordezkari diren, eredu batzuk erdigunean kokatzen dituen tresna bat da.

-Identitatea. Instituzio edo erakunde bakoitzaren adierazpen guztiek bere buruarekin bat egin behar dute. Garrantzitsua da, eragile bakoitzak ez egitea, bere instituzio edo erakundearen izaera propioari ez dagokiona.

-Egokitasuna. Irizpide honek, ingurunearen beharrak eta instituzio edo erakunde beraren beharrak kontsultatu behar ditu. Instituzioak, tokiko, eskualdeko, nazional eta nazioarteko inguruan pasatzen denaren monitoretza etengabe bat egitea eskatzen du.

-Diziplinartekotasuna. Funtzio hau diziplinarteko ikuspegi batetik landu behar da, errealiteratu gerturatzeko modu egokia bezala, berez modu honetakoa den bezala.

-Erantzukizuna - erantzukidetasuna. Bere ekintzaren ondorioak aintzat hartzea da, eta elkarrekintza egiten duen barne edo kanpo komunitateak ere ekintzaren eraginak onar ditzan saiatu behar da.

-Malgutasuna. Inguruko aldaketetara egokitzeko, askotan instituzio-dinamika baino arinago doazelako.

-Iraunkorra - jarraia. Bere jarduera ez litzateke gelditu behar, instituzio kudeaketaren edo erakundearen beraien zikloen ondorioz.

-Parte-hartzailea. Proiekzio/hedapen/interakzio funtzioak aktoreak izan behar ditu, elkarrizketa etengabe bat eta aktore guztien erabaki hartze gaitasun bat eskatzen ditu.

4. ANALISI INTEGRALEKO TRESNA TOKIKO-GLOBAL MAILAN

4.1 Egituraren definizioa:

Ondoren aurkezten dugun tresnak, bi taula desberdindu ditu, autoebaluazio hau gauzatu nahi duen **eragile motaren** arabera eta kasu honetan definitzen dira: “eragile publikoak” eta beste alde batetik “merkataritzako eta kontsumoko ekimen sozioekonomikoak”.

Modu honetan, eragile publikoei zuzendutako lehenengo taula bat aurkezten dugu (1), esfera publikoko mota desberdinetako entitateek (udaletxeek, udaletxeo sailek, mankomunitateek, tokiko garapen agentziek, etab.), esfera publiko horretatik, merkataritza eta kontsumoaren eremuan betetzen duten rolaren autoebaluazio egoki bat burutzeko. Eragile publiko desberdinek ekimenak gauzatzen diren esparrua eraikitzen dute eta horrekin batera, ezinbestekoak dira beraien jasagarritasunerako. Horrez gain, tokiko mailan aldaketa sozial erreal bat posible egiteko edo sustatzeko ezinbesteko elementuak dira. Modu honetan, merkataritza eta kontsumoaren eremuan, eragile publikoek lehentasunezko bi paper betetzen dituzte: kontsumitzaileen papera eta sustatzaile ekonomikoaren papera, lan egiten duten ingurunearekin duten erlazio horretatik.

Ildo beretik eta helburu berdinarekin, bigarren taula bat aurkezten dugu, kasu honetan, merkataritza eta kontsumo

ekimen sozioekonomikoei zuzendua (2). Ekimen sozioekonomikoak bezala ulertzen dira, bai kontsumoaren bitartez bai merkataritza edo ekoizpenaren bitartez, beraien helburuen artean merkataritza eta kontsumo justu eta eraldatzaile mota bat sustatzea duten ekimenak.

Aurreko paragrafitik ondorioztatzen den bezala, identifikatutako bi eragile hauetako bakoitzak rol desberdindu bat baino gehiago betetzen ditu, kontsumitzaile edo ekoizle ikuspegitik begiratzeko denaren arabera ekimen sozioekonomikoaren kasuan, edo kontsumitzaile edo sustatzaile ikuspegitik, eragile publikoaren papera aztertzen badugu merkataritza eta kontsumo justu eta eraldatzailean.

Tresna hau egituratzeko garaian, ahalegin bat egin da, edozein ekimen edota erakunderako identifikatzen diren esfera horiek egitura horretan jasotzen, ekimena soziala edo ekonomikoa izan. Planteamendu honen aurrean, beraien gaineko balioztatze bat gauzatzeko identifikatutako esferak ondorengoak izan dira:

- Zer egiten du?
- Nola antolatzen da ekiteko?
- Nola erlazionatzen da lan egiten duen ingurunearekin?

Eta, ondorioz, merkataritzaren eta kontsumoaren eremuetatik planteamendu hauei erantzunez, erantzunak eta modu honetan **eragile bakoitzarentzat analisi komunak** horrela finkatu dira:

1. “Kontsumo eta merkataritza justua eta eraldatzailea”: Bai merkataritza jarduera, bai jarduera kontsumitzailea, justua eta eraldatzailea bezala kontuan hartzeko gakoak diren puntuak identifikatzeko edota puntuetara bideratzeko.
2. “Kudeaketa eta barne antolaketa”: Erakunde, entitate edo ekimen bat barnera begira antolatzen den modua zuzentzeko gakoak identifikatzeko edota bideratzeko asmoz, eredu justu eta eraldatzaile batean kontuan hartzen diren elementuetara zuzenduz.
3. “Ingurunearekiko erlazioa”: Erakunde, entitate edo ekimen bat kanpora begira eta bere ingurunearekin antolatzen den modua zuzentzeko gakoak identifikatzeko edota bideratzeko helburuarekin, eredu justu eta eraldatzaile batean kontuan hartzen diren elementuetara zuzenduz.

Tresna honen egitura behin definitu denean, *Merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaileak, tokiko eta global mailan*, ikerketan identifikatutako elementu desberdinen analisi kategoria bakoitza, mota horretako ereduaren sustapenerako gakoak hornitu da.

4.2 Autoebaluazioko taulak

1. TAULA ERAGILE PUBLIKOAK

1.1. KONTSUMO ETA MERKATARITZA ERALDATZAILEA: KONTSUMITZAILE ROLA

		EZ / EZ DUGU IDENTIFIKATU	HORRETAN ARI GARA	BAI
		BALORAZIOA		
INKLUSIOA	Zure gertuko inguruan, gizarteratzean lan egiten duten gizarteratze enpresak edo erakundeak existitzen al dira?	I	II	III
	Zure erakundeak mota honetako enprekin zerbitzuren bat kontratatua al du?	I	II	III
TOKIKOA ETA GERTUKOA	Zure inguruan tokiko ondasun/zerbitzu/ elikagai ekoizleak al daude?	I	II	III
	Zure erakundeak mota honetako pertsona edo enpresa ekoizleei erosketak egiten al dizkie, erakunde bertako sail desberdinek garatutako/ospatutako jardueretarako?	I	II	III
INGURUMEN JASANGARRITASUNA	Zure erakundeak, bere lan instalazioetan, hondakinak birziklatzeko eta berrerabiltzeko guneak jartzen al ditu (udaletxeko bertako langileentzat)?	I	II	III
	Zure inguruan bilketako eta berrerabiltzeko gizarte enpresak al daude?	I	II	III
	Zure erakundeak mota honetako enpresa batekin lankidetzaz hitzarmen bat edo akordio bat al du, hondakinak berrerabiltzeko?	I	II	III
TOKIKO GARAPEN SOZIOEKONOMIKOA	Zure erakundeak erosketa publikoko politika bat al du tokiko ekimen txikien alde?	I	II	III
GENERO EKITATEA	Zure erakundeak ekimen ekonomikoen eta sozialen identifikazio bat burutzen al du, beren baloreen artean Genero Ekitatea jasotzen duten horiena?	I	II	III
	Zure erakundeak zaintzen ekonomia lantzen duten edo bizitzaren jasangarritasuna kontuan hartzen duten, emakumez osatutako ekimen ekonomikoen lehentasuna aztertzen al du?	I	II	III
		GUZTIRA KATEGORIA		
		30		

**1.2.
KUDEAKETA
ETA BARNE ANTOLAKETA**

		VALORACIÓN		
INKLUSIOA	Zure erakundeak gizarte bazterketa arriskuan dauden pertsonen laneratzea sustatzeko neurriak al ditu?	I	II	III
	Zure erakundeak espazio formalak al ditu, gizarteratzea lantzen edota gizarte bazterketa arriskuan dauden pertsonekin arreta zuzena burutzen duten, inguruko elkarte edota erakundeekin?	I	II	III
PARTAIDETZA ETA BARNE ARTIKULAZIOA	Zure erakundeak, azken urtean, bere langileentzat formazioa eskaini al du ondoren adierazten diren materiekin erlazioatutako gaietan?:			
	Hiritarren partaidetza	I	II	III
	Ekonomia solidarioa	I	II	III
	Elikadura burujabetza	I	II	III
	Genero ekitatea	I	II	III
	Ingurumen jasangarritasuna	I	II	III
	Kontsumo kontziente eta arduratsua	I	II	III
	Erakunde-kultura horizontala eta ekitatiboa	I	II	III
	Bidezko merkataritza	I	II	III
	Belaunaldiarteko jarduerak	I	II	III
Zure erakundeak instituzioko sail desberdinen arteko aldiko koordinaziorako espazio zehatzak al ditu, hiritarren partaidetzaren sustapenarekin erlazioatutako gaiak lantzeko, tokiko mailan?	I	II	III	
Zure erakundeak lana eta familia bateratzeko neurriak al ditu?	I	II	III	
Zure erakundeak, erakunde barnera begira, kudeaketa garden baterako bitartekoak edo planak al ditu?	I	II	III	
Zure erakundeak pertsona guztien partaidetza ekitatiboa errazten al du, kudeaketa sail bakoitzaren finkapen estrategikoan?	I	II	III	
Zure erakundeak sail bakoitzeko pertsona guztien informaziorako eta partaidetzarako espazio formalak al ditu, beraien garapenean bertan?	I	II	III	
Zure erakundeko kontratazio politikak, kontratatuta dauden pertsonen egonkortasuna posible egiten al du?	I	II	III	
INGURUMEN JASANGARRITASUNA	Zure erakundeak ingurumen jasangarritasun plan bat al du bere jarduerarako?	I	II	III
	Zure erakundeak ingurumen gaien inguruko sentsibilizazio jarduerak burutzen al ditu?	I	II	III

GENERO EKITATEA

Zure erakundeak, zaintzen ekonomiara ekarpenak egin edo bizitzaren jasangarritasuna kontuan hartzen dituen, lan eta bizitza bateratzearen aldeko neurriak al ditu?

I II III

Zure erakundeak barrura begirako kontzientziarako ekintzak sustatzen al ditu, genero ekitatearen inguruan?

I II III

GUZTIRA KATEGORIA

63

1.3. INGURUNEAREKIKO ERLAZIOAK: SUSTATZAILE ROLA

INKLUSIOA

BALORAZIOA

Zure erakundeko kontratazio pleguetan, ahulenak diren pertsonen gizarteratzean lan egiten duten, Ekonomia Sozial eta Solidarioko, Elikadura Burujabetzako eta Bidezko Merkataritzako enpresen edo ekimenen kontratazioan, lehentasunik eta diskriminazio positiborik kontuan hartzen al du?:

- Gizarteratzeko enpresak
- Kooperatiba txikiak
- Irabazi asmorik gabeko ekimen ekonomikoak
- Entitate juridikorik gabeko ekimen solidarioak
- Beste mota bateko ekimenak (Enpleguko zentro bereziak, etab.)

I II III
I II III
I II III
I II III
I II III

Zure erakundeak, jarduera ekonomiko osoari dagokionez, gertuko inguruan dagoen ezkutuko ekonomiaren pisua identifikatua al du?

I II III

Baiezkoa denean, zure erakundeak ezkutuko ekonomia ikustera emateko bideratutako jarduera motaren bat sustatzen al du?

I II III

TOKIKO ARTIKULAZIOA

Zure erakundeak kontuan hartzen al du elementu estrategiko bezala, elikagaien edota zerbitzuen eta hauen merkataritzaren erlazioatutako eragile sozial eta ekonomiko desberdinekin partekatutako espazioen sustapena?

I II III

Zure erakundeak beste administrazioekin artikulazioa sustatzen al du, elikagaien edota zerbitzuen tokiko ekoizpenarekin eta hauen merkataritzarekin erlazioatutako gaien inguruan?

I II III

Zure erakundeak formazio prozesuen edota pertsona guztientzat irekitako topaketa eta komunikazio espazioen eskaintza sustatzen al du, ekoizpenaren eta kontsumoaren artean konfiantza eraikitzeko helburuarekin?

I II III

Zure erakundeak espazio formalak sortzea sustatzen al du, beste tokiko eragile eta herritarrekin politika publikoen ko-eraikuntzarako?

I II III

**INGURUMEN
JASANGARRITASUNA**

Zure erakundeak lankidetza garapenaren sustapena kontuan hartzen al du, tokiko eremuan merkataritza eta kontsumo justu eta eraldatzailearen alde lan egiten duten beste tokiko eragileekin?

I II III

Zure erakundeak lankidetza garapenaren sustapena kontutan hartzen al du, tokiko eremuan Ekonomia Sozial eta Solidarioan lan egiten duten beste tokiko eragileekin?

I II III

Zure erakundeak lankidetza garapenaren sustapena kontutan hartzen al du, tokiko eremuan Elikadura Burujabetzan lan egiten duten beste tokiko eragileekin?

I II III

Zure erakundeak herriarentzat ingurumen jasangarritasun plan bat al du?

I II III

Baiezkoa denean, plan horren eraikitze prozesua herritarren partaidetzara irekia egon al da?

I II III

Plan horrek ingurunean agroekologiaren sustapena kontuan hartzen al du?

I II III

Plan horrek ondorengo motako ekimen txikiak baten jasangarritasuna edota bideragarritasuna lortzera bideratutako neurriak kontuan hartzen al ditu?:

Agroekologikoak

I II III

Tokiko ustiapen txikiak

I II III

Irabazi asmorik gabeko ekimenak kontsumo kontziente, arduratsu, ekologiko eta gertuko eremuan

I II III

Irabazi asmorik gabeko ekimenak, ekoizpen ekologikoaren eremuan eta gertuko ekimenak

I II III

Ekonomia Sozial eta Solidarioko enpresak

I II III

Besteak

I II III

Plan horrek kontuan hartzen al ditu, nolabait, ekoizpen eta merkataritza ekimen jasangarrien sustapenera bideratutako neurriak?

I II III

PARTAIDETZA

Zure erakundeak ekoizle txikiekin edota beraien elkarrekin elkarriketarako espazio formalak eskaintzen al ditu?

I II III

Zure erakundeak ekoizleen eta kontsumitzaileen arteko elkarriketarako espazio formalak eskaintzen al ditu?

I II III

Zure erakundeak, beste motako erakunde edo ekimenekin, kontzientzia hartzera eta sentsibilizatzerako bideratutako jarduerak koordinatzen al ditu, bidezko merkataritza, kontsumo kontziente eta arduratsua eta elikadura burujabetzaren inguruan?

I II III

**TOKIKO GARAPEN
SOZIOEKONOMIKOA**

Zure erakundeak ekimen sozioekonomikoen identifikazio bat egiten al du merkataritza eta kontsumo justu eta eraldatzaileen inguruan?

I II III

• Zure erakundeak bere garapen sozioekonomiko planetan, mota honetako ekimenentzat laguntza edo pizgarriren bat al du?:

Laguntzak

I II III

Diru-laguntzak

I II III

Aholkularitza

I II III

**GENERO
EKITATEA**

<p>Tokiko garapen agentziak Pizgarriak kontratazio pleguetan Formazio eskaintza Besteak</p>			
<p>Plan horrek, azpiegitura edo makinarian kostuak murriztera bideratutako inbertsioak burutzeko, diru-laguntzak edo beste mota bateko laguntzak kontuan hartzen al ditu, elkarte, kooperatiba edota ekoizleentzat?</p>			
<p>Zure erakundeak, errealitate ekonomikoari egokitutako araudiak eta ekoizpen, merkataritza eta kontsumoko tokiko ekimen txikien azpiegiturak al ditu?</p>			
<p>Zure erakundeak agroelikadura sustapen edota Ekonomia Sozial eta Solidarioko, Elikadura Burujabetzako edo Bidezko Merkataritzako ondasun eta zerbitzuen programak al ditu?</p>			
<p>Zure erakundeak ekimen ekonomiko alternatibo eta eraldatzaileen nolabaiteko sustapenik garatzen al du?:</p> <p>Asteko azokak Merkatu sozialak Bidezko merkataritzaren sustapena Sentsibilizazio eta informazio jarduera puntualak Besteak</p>			
<p>Zure erakundeak sustapen ekonomikoko eta sozialeko bere planak garatzen al ditu genero ikuspegitik? Edota, zaintzen ekonomia edo bizitzaren jasangarritasuna lantzen al du?</p>			

GUZTIRA KATEGORIA

132

GUZTIRA

225

2. TAULA MERKATARITZAKO ETA KONTSUMO EKIMEN SOZIOEKONOMIKOAK

**KONTSUMO ETA
MERKATARITZA JUSTU
ETA ERALDATZAILEA**

**Bete ezazu zure erakundearen jardueren artean
kontsumo justu eta eraldatzaile bat burutzea
eta sustatzea badaude**

		BALORAZIOA		
INKLUSIOA	Zure erakundeak bere helburuen artean barneratzen al du ondorengoen sustapena?:	I	II	III
	Kontsumo kontziente eta arduratsu bat	I	II	III
	Merkataritza justu bat	I	II	III
	Gizarteratzeko enpresak edo enpleguko zentro bereziak	I	II	III
	Gertuko merkatu bat	I	II	III
	Produktu agroekologikoen kontsumo bat	I	II	III
	Ekonomia sozial eta solidarioaren eremuko enpresen zerbitzuen kontsumoa	I	II	III
	Zure inguruan merkatu sozialeko enpresak existitzen al dira?	I	II	III
	Horrela bada, zure erakundeak enpresa hauekin zerbitzuren bat kontratatua al du?	I	II	III
INGURUMEN JASANGARRITASUNA	Zure erakundearen helburuen artean, ingurumenarekiko jasangarria izatea al dago?	I	II	III
	Zure inguruan ondasunen edo zerbitzuen tokiko ekoizlerik existitzen al da?	I	II	III
	Zure erakundeak mota honetako pertsona edo erakunde ekoizleei erosketak egiten al dizkio (izaera juridikorik gabeko enpresak edo ekimenak)?	I	II	III
	Zure erakundeak bere instalazioetan birziklatzeko edota berrerabiltzeko guneak eskaintzen al ditu?	I	II	III
TOKIKO GARAPEN SOZIOEKONOMIKOA	Zure erakundearen helburuen artean tokiko kontsumo eta merkataritza baten sustapena al dago, bere inguruko enpresen eta pertsonen garapen ekonomikoa posible eginez?	I	II	III
	Zure erakundeak gertuko beste erakundeekin lankidetzatza egiten al du?	I	II	III
	Zure erakundeak , inguruko merkatuarekin eta kontsumoarekin erlazionatutako intzidentzia espazioetan parte hartzen al du?	I	II	III

Bete ezazu zure erakundearen jardueren artean kontsumo justu eta eraldatzaile bat burutzea eta sustatzea badaude

INKLUSIOA

Zure erakundeak bere helburuen artean barneratzen al du ondorengoen sustapena?:

Kontsumo kontziente eta arduratsu bat

I II III

Merkataritza justu bat

I II III

Gertuko merkatu bat

I II III

Gizarteratzeko enpresak edo enpleguko zentro bereziak

I II III

Kontsumo osasungarri bat

I II III

Bere produktuen ekoizpen agroekologikoa

I II III

Zure inguruan merkatu sozialeko enpresak existitzen al dira?

I II III

Horrela bada, zure erakundeak enpresa hauekin zerbitzuren bat kontratatua al du?

I II III

INGURUMEN JASANGARRITASUNA

Zure erakundeak bere jardueran irizpide agroekologikoak jarraitzen al ditu?

I II III

Ekoizpen erritmo eta denborek elikagaien zikloak errespetatzen al dituzte?

I II III

Burutzen duen produktuen kontsumoan, gertutasun irizpideak kontuan hartzen al ditu?

I II III

Burutzen duen ondasun edo zerbitzuen kontsumoan, gertutasun irizpideak edo Ekonomia Sozial eta Solidarioko, Bidezko Merkataritzako edo Elikadura Burujabetzako enpresak izatea kontuan hartzen al du?

I II III

TOKIKO GARAPEN SOZIOEKONOMIKOA

Zure erakundeak ekoizpen eta kontsumoko zirkuitu laburren aldeko apustua egiten al du?

I II III

Merkatu sozialen sustapenaren aldeko apustu egiten al du?

I II III

Tokiko erakundeekin lankidetzan lan egiten al du, ondasunen edo zerbitzuen ekoizpenean, merkaturatzean edo salmentan?

I II III

GUZTIRA KATEGORIA

90

**2.2. KUDEAKETA
ETA BARNE ANTOLAKETA**

	BALORAZIOA		
INKLUSIOA	Zure erakundearen helburuen artean ba al du ondoren adierazten diren pertsonen laneratzearen sustapena?:		
	Gizarte bazterketa arriskuan dauden pertsonak	I	II
	Pertsona nagusiak	I	II
	Pertsona gazteak	I	II
	Emakumeak	I	II
Zure erakundeak, erakunde bertako eremuan lan egin duten pertsona nagusiekin elkarrizketa errazten du, jakintzen eta ikaskuntzen elkarrizketa bat ezartzeko helburuarekin?	I	II	
PARTICIPACIÓN	Zure erakundeak erabaki hartzetan, erakundea osatzen duten pertsonen partaidetza modu horizontalean burutzen al da?	I	II
	Zure erakundeak kontuan hartzen al ditu mekanismoak partaidetza ekitatibo bat ziurtatzeko, genero terminoetan?	I	II
	Zure erakundeak diskurtso politikoa eta praktikoa partekatua eta parte hartzaile izateko posible egiten duten, partaidetza moduak kontuan hartzen al ditu?	I	II
	Zure erakundeak, azken urtean, bere langileentzat formazioa eskaini al du, ondoren adierazten diren materiekin erlazioatutako gaietan?:		
	Genero ekitatea	I	II
	Ingurumen jasangarritasuna edota elikadura burujabetza	I	II
	Kontsumo kontziente eta arduratsua	I	II
	Ekonomia Sozial eta Solidarioa	I	II
	Merkataritza justua	I	II
	Zure erakundeak, ordaindutako langileak, militanteak eta boluntarioak elkartzeko espazio formalak al ditu?	I	II
	Zure erakundea, lan metodologiaren finkapenean malgua dela uste al duzu?	I	II
	Zure erakundeak, erakunde barnera begira, kudeaketa garden baterako bitartekoak edo planak al ditu?	I	II

**INGURUMEN
JASANGARRITASUNA**

Zure erakundeak kontuan hartzen al ditu gatazken barne kudeaketarekin erlazioatutako gaiak, positibo eta propositibo klabeak?

I II III

Zure erakundeak gatazken barne kudeaketako tresnak al ditu (planak, protokoloak)?

I II III

Zure erakundeak pertsona guztien partaidetza ekitatiboa errazten al du bere finkapen estrategikoan?

I II III

Zure erakundeak, bere jardueraren garapenean ingurumen jasangarritasunera bideratutako neurriak al ditu?

I II III

Zure erakundeak bere instalazioetan hondakinak birziklatzeko edota berrerabiltzeko guneak eskaintzen al ditu?

I II III

**TOKIKO GARAPEN
SOZIOEKONOMIKOA**

Zure erakundeak, bertako pertsonen lana eta familia bateratzea errazteko neurriak al ditu?

I II III

Zure erakundearen helburuen artean al dago, kontratatutako pertsonen egonkortasuna sortzen duen kontratazio politika batean aurrera egitea, jarduera ekonomikoak berak posible egiten doan heinean?

I II III

**GENERO
EKITATEA**

Zure erakundeak bere baloreen artean genero ekitatea kontuan hartzen al du erakunde bezala?

I II III

Zure ekimenak mekanismoren bat ezarri al du bere jarduera gauzatu ahal izateko, genero ikuspegian oinarrituz? Edota, zure ekimena osatzen duten emakumeen ahalduntzea sustatzen al du?

I II III

Zaintzen ekonomia edo bizitzaren jasangarritasuna lantzen al ditu?

I II III

**2.3.
INGURUNEAREKIKO
ERLAZIOA**

		BALORAZIOA		
INKLUSIOA	Zure erakundearen jardueran, zerbitzuak kontratatzerako garaian, inguruko gizarteratze edota ekonomia sozial eta solidarioko enpresak kontuan hartzen al ditu?	I	II	III
	Zure erakundeak, inguru hurbileko bazterketa arriskuan dauden kolektiboekin nolabaiteko erlaziorik al du?	I	II	III
TOKIKO ARTIKULAZIOA	Zure erakundeak, ikuspegi berdina, baina paradigma desberdinetatik (ekonomia sozial eta solidarioa, elikadura burujabetza eta bidezko merkataritza), partekatzen duten eragileekin nolabaiteko erlazio formal edo informalik al du?	I	II	III
	Zure erakundeak, merkataritza eta kontsumo eraldatzaile bat zer den eta zer izan beharko litzatekeen horren inguruko ikuspegi zabal bat al du (KKA, EBJ, ESS konjugatzeko jatorria)?	I	II	III
	Zure erakundeak merkatutik edota kontsumotik eraldaketaren alde apustu ere egiten duten inguruko sareetan parte hartzen al du?	I	II	III
	Zure erakundeak inguruko beste ekimen sozioekonomiko eraldatzaileekin batera jarduerak garatzen al ditu (erakunde barnera eta kanpora)?	I	II	III
	Zure erakundeak parte hartzen al du nolabaiteko tokiko artikulazioaren batean administrazio publikoaren aurrean intzidentziarako, merkataritza eta kontsumo eredu justu eta eraldatzaileen sustapenerako?	I	II	III
INGURUMEN JASANGARRITASUNA	Zure erakundeak bere prozesuetan agrotokikoak ez diren produktuak erabiltzen al ditu?	I	II	III
	Produktuak garaikoak al dira?	I	II	III
	Bertako ekoizleekin erlazioa al du?	I	II	III
	Birziklatu/berrerabili ezin diren hondakinak minimizatzen saiatzen al da?	I	II	III
PARTAIDETZA	Zure erakundeak kanporako aurkezpen eta komunikazio garden bat egiteko bitartekoak al ditu?	I	II	III
	Zure erakundeak pertsona militante edota boluntarioen presentzia errazten al du erakundeko ordezkatzeko espazio formaletan?	I	II	III
	Horrela ez bada, zure erakundeak, intzidentzia edota komunikazioko espazio formaletan landutako informazioa, erakundea osatzen duten pertsona guztiei itzultzen al die?	I	II	III

**TOKIKO GARAPEN
SOZIOEKONOMIKOA**

Zure erakundearentzat garrantzitsua al da, inguru hurbilean lan egiten duten pertsonekin edota beste eragileekin burututako kolaborazioa edota lankidetzat desinteresatua?

I II III

Zure erakundeak, gertuko ingurunean garatzen diren "auzolanak" burutzen edo horietan parte hartzen al du?

I II III

Zure erakundeak, gertuko ingurunean garatzen diren lan komunitarioetan parte hartzen edo deialdia egiten al du?

I II III

**GENERO
EKITATEA**

Zure ekimenak, ekimena osatzen duten emakumeen kanpora ikusaraztea sustatzen al du, erreferente bezala? Edota, zaintzen ekonomia edo bizitzaren jasagarritasuna lantzen al du?

I II III

Zure erakundeak, bere sektorean bertan lan egiten duten emakume edota feminista erakundeekin erlazioa sustatzen al du?

I II III

GUZTIRA KATEGORIA

57

GUZTIRA

225

**4.4.
AUTOEBALUAZIO TAULEN ADIERAZLEEN
PUNTUAZIOEN LABURPEN FITXAK:**

Aurretik jaso den bezala, tresna honek adierazleen bi taula biltzen ditu, erabiliko duen eragile motaren arabera: publikoa edo pribatua. Horrez gain, taula bakoitza betetzean lortzen diren datuak biltzeko, atal honetan guztira lau fitxa ezberdin eskaintzen dira.

Banaketa honek, bai entitate publikoek bai ekimen sozioekonomikoek merkatuko eta kontsumoko testuinguru batean bete ditzaketen rol desberdinak jasotzeko helburuari erantzuten dio. Entitate eta ekimen horiek kontsumitzaile bezala, ekoizle bezala edota sustatzaile bezala jardun dezaketelako edo bi rolak aldi berean betetz jardun dezaketelako.

Hori horrela izanik, tresna honen erabilera egoki baterako eta eragile bakoitzak autoebalatu nahi duen errealitatera egokituago dagoen orientazio bat lortzeko, bete behar den lehenengo urratsa, erabilitako taularen emaitzak jasotzeko erabili behar den fitxa identifikatzera bideratuta dago.

1º IDENTIFIKATU	2º ZURE ROLA AUKERATU ETA HORRELA, AUTOEBALU- ATZEKO BEHAR DUZUN FITXA ZEHAZTU	3º FITXAN LORTUTAKO EMAITZARI APLIKATZEKO ERREFERENTZIA ZEHAZTEN DU, PORTZENTAJE-DATU GLOBALA LORTZEKO HELBURUAREKIN
1. Instituzioa / eragile publikoa	1 Fitxa	225
2. Merkatuko eta kontsumoko ekimen sozioekonomikoa	Ekoizle eta kontsumitzaile rola: Merkatu edota zerbitzu emate jarduera bat garatzen dut eta kontsumo eta merkatu justu eta eraldatzaile bat sustatzen dut 2.1 Fitxa	225
	Kontsumitzaile rola: Kontsumo justu eta eraldatzaile bat burutzen eta sustatzen dut 2.2 Fitxa	180
	Ekoizle/hornitzaile rola: Merkatu edota zerbitzu emate jarduera justu eta eraldatzaile bat garatzen dut 2.3 Fitxa	180

Autoebaluazio taulen adierazleen puntuazioen laburpen fitxak

1. FITXA: ERAGILE / ENTITATE PUBLIKOAK

1.1. Kontsumo eta merkataritza eraldatzailea: Kontsumitzaile rola

Inklusioa	6
Tokikoa eta gertukoa	6
Ingurumen jasangarritasuna	9
Tokiko garapen sozioekonomikoa	3
Genero ekitatea	6

GUZTIRA

PUNTU POSIBLEAK

LORTUAK

6
6
9
3
6

30

1.2. Kudeaketa eta barne antolaketa

Inklusioa	6
Partaidetza eta barne artikulazioa	45
Ingurumen jasangarritasuna	6
Genero ekitatea	6

GUZTIRA 63

1.3. Ingurunearekiko erlazioa: Sustatzaile rola

Inklusioa	21
Tokiko artikulazioa	21
Ingurumen jasangarritasuna	30
Partaidetza	9
Tokiko garapen sozioekonomikoa	48
Genero ekitatea	3

GUZTIRA 132

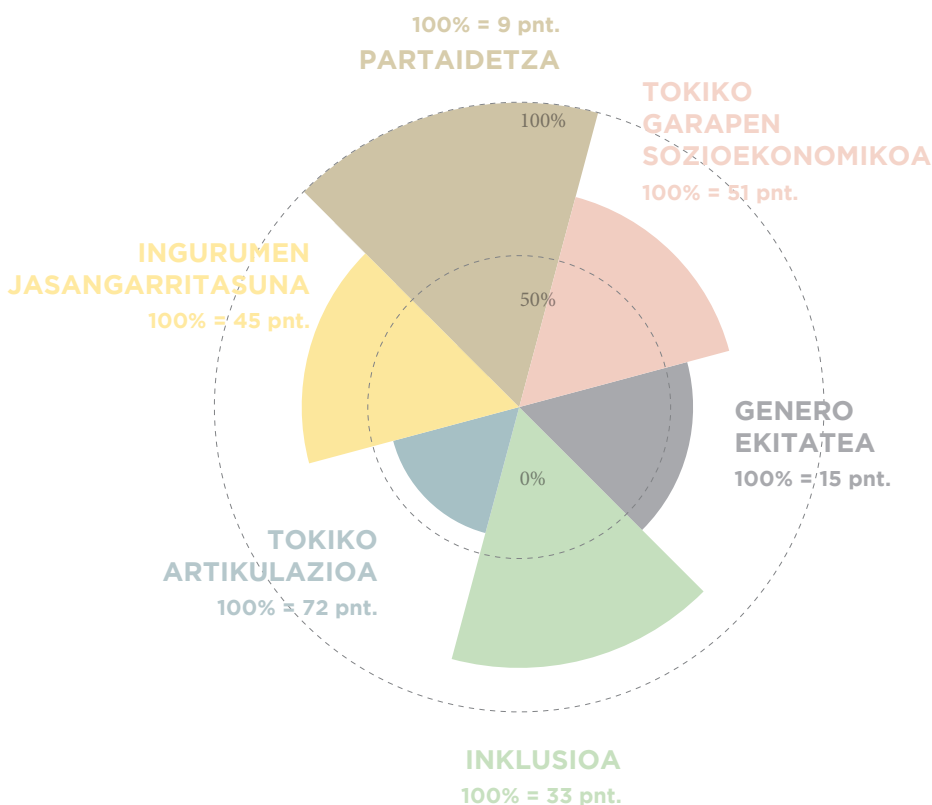
GUZTIRA PUNTUAK 225

Lortutako puntuen batura totala egin ondoren:

Zure emaitza 225 zenbakiagatik zatitu eta ondoren 100gatik bidertu, modu honetan 5.atalean "Orientazioak eta emaitzei jarraipena" kontsultatu beharreko ehunekoa lortuko duzu.

Modu berdinean eta autoebaluazio fitxa hau burutu ondoren informazio osatuago bat lortzeko aukera izateko, fitxan islatutako kategoria bakoitzean lortutako emaitza, kategoria horietako bakoitzean lor daitekeen puntuazio maximoagatik zatitzera gonbidatzen zaitugu.

Horrela, zure erakundearen egoera identifikatu ahal izango duzu, eremu bakoitzari dagokionez. Eremu hauek merkatu eta kontsumo eredu bat definitzen eta zehazten dutenak dira eta ondorioz, zure erakundearen edota ekimenaren ahaleginak alderdi eraldatzaileetara orientatzeko aukera izango duzu, identifikazio horretan oinarrituz.



**2.1 FITXA
MERTATU EDO ZERBITZUAK EMATE
JARDUERA BATEN GARAPENA, ETA
MERTATARITZA ETA KONTSUMO JUSTU
ETA ERALDATZAILE BAT SUSTATZEN DUT**

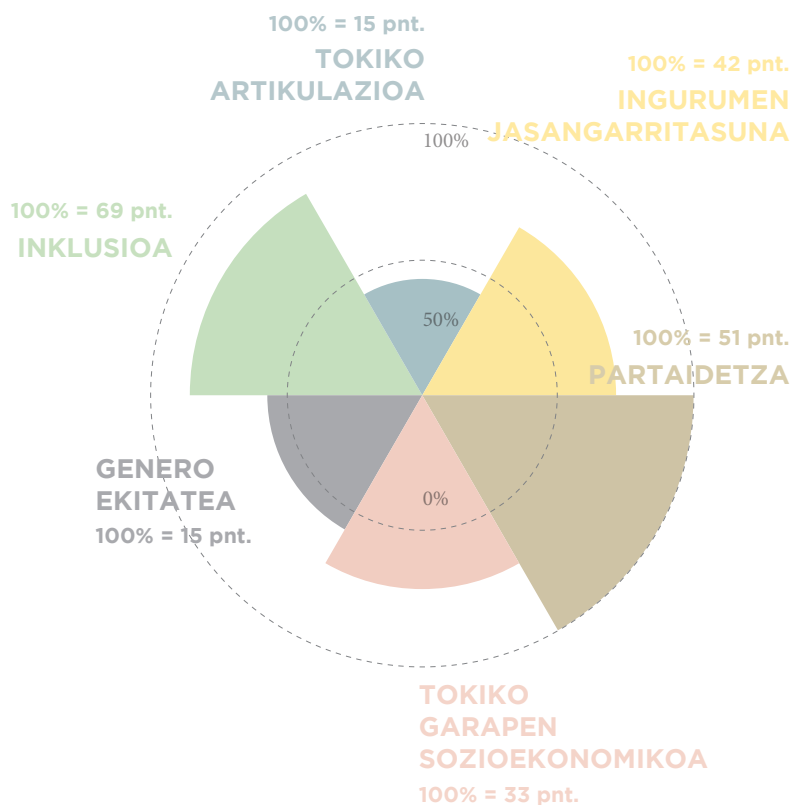
		PUNTU POSIBLEAK	LORTUAK
2.1. Kontsumo eta merkataritza justua eta eraldatzailea	Inklusioa	48	
	Ingurumen jasangarritasuna	24	
	Tokiko garapen sozioekonomikoa	18	
	GUZTIRA	90	
2.2. Kudeaketa eta barne antolaketa	Inklusioa	15	
	Partaidetza eta barne artikulazioa	42	
	Ingurumen jasangarritasuna	6	
	Tokiko garapen sozioekonomikoa	6	
	Genero ekitatea	9	
GUZTIRA	78		
2.3. Ingurunearekiko erlazioa	Inklusioa	6	
	Tokiko artikulazioa	15	
	Ingurumen jasangarritasuna	12	
	Partaidetza	9	
	Tokiko garapen sozioekonomikoa	9	
	Genero ekitatea	6	
GUZTIRA	57		
PUNTUAK GUZTIRA OROKORREAN		225	

Lortutako puntuen batura totala egin ondoren:

Zure emaitza 225 zenbakiagatik zatitu eta ondoren 100gatik bidertu, modu honetan 5.atalean “Orientazioak eta emaitzei jarraipena” kontsultatu beharreko ehunekoak lortuko duzu.

Modu berdinean eta autoebaluazio fitxa hau burutu ondoren informazio osatuago bat lortzeko aukera izateko, fitxan islatutako kategoria bakoitzean lortutako emaitza, kategoria horietako bakoitzean lor daitekeen puntuazio maximoagatik zatitzera gonbidatzen zaitugu.

Horrela, zure erakundearen egoera identifikatu ahal izango duzu, eremu bakoitzari dagokionez. Eremu hauek merkatu eta kontsumo eredu bat definitzen eta zehazten dutenak dira eta ondorioz, zure erakundearen edota ekimenaren ahaleginak alderdi eraldatzaileetara orientatzeko aukera izango duzu, identifikazio horretan oinarrituz.



FICHA 2.2 KONTSUMO JUSTU ETA ERALDATZAILE BAT BURUTZEN ETA SUSTATZEN DUT

		PUNTU POSIBLEAK	LORTUAK
2.1. Kontsumo eta merkataritza justua eta eraldatzailea	Inklusioa	24	
	Ingurumen jasangarritasuna	12	
	Tokiko garapen sozioekonomikoa	9	
	GUZTIRA	45	
2.2. Kudeaketa eta barne antolaketa	Inklusioa	15	
	Partaidetza eta barne artikulazioa	42	
	Ingurumen jasangarritasuna	6	
	Tokiko garapen sozioekonomikoa	6	
	Genero ekitatea	9	
GUZTIRA	78		

2.3.
Ingurunearekiko
erlazioa

Inklusioa	6
Tokiko artikulazioa	15
Ingurumen jasangarritasuna	12
Partaidetza	9
Tokiko garapen sozioekonomikoa	9
Genero ekitatea	6

GUZTIRA 57

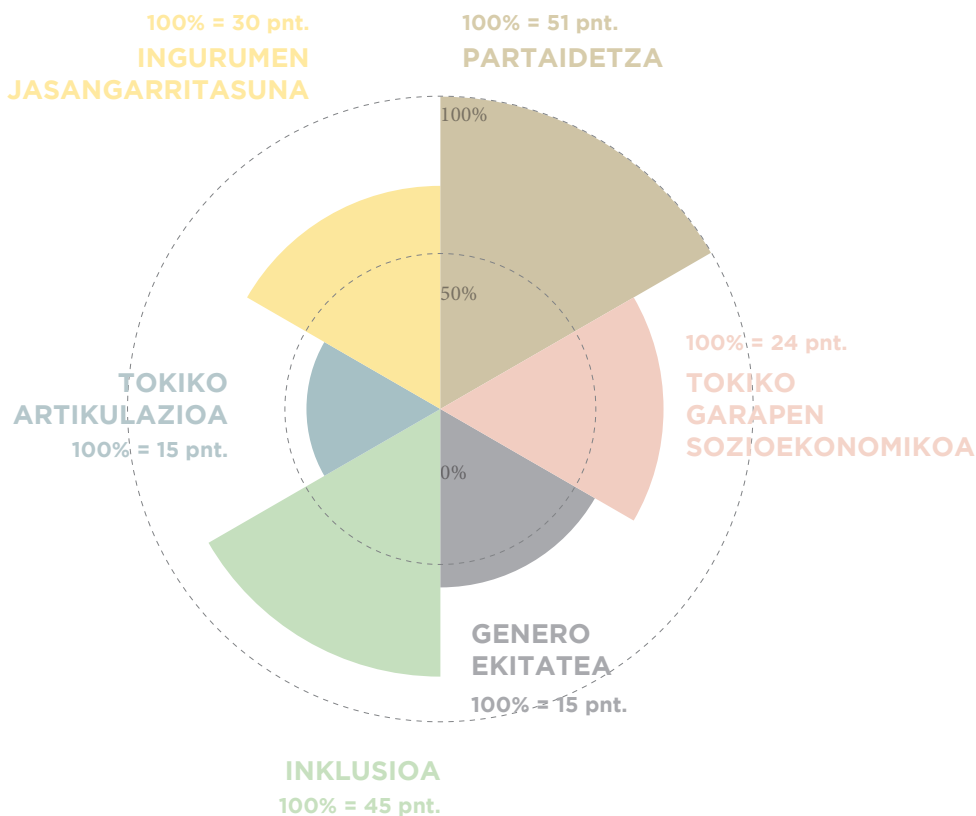
PUNTUAK GUZTIRA OROKORREAN 180

Lortutako puntuen batura totala egin ondoren:

Zure emaitza 180 zenbakiagatik zatitu eta ondoren 100gatik bidertu, modu honetan 5.atalean “Orientazioak eta emaitzei jarraipena” kontsultatu beharreko ehunekoa lortuko duzu.

Modu berdinean eta autoebaluazio fitxa hau burutu ondoren informazio osatuago bat lortzeko aukera izateko, fitxan islatutako kategoria bakoitzean lortutako emaitza, kategoria horietako bakoitzean lor daitekeen puntuazio maximoagatik zatitzera gonbidatzen zaitugu.

Horrela, zure erakundearen egoera identifikatu ahal izango duzu, eremu bakoitzari dagokionez. Eremu hauek merkatu eta kontsumo eredu bat definitzen eta zehazten dutenak dira eta ondorioz, zure erakundearen edota ekimenaren ahaleginak alderdi eraldatzaileetara orientatzeko aukera izango duzu, identifikazio horretan oinarrituz.



**2.3 FITXA:
MERKATU EDOTA ZERBITZU EMATE
JARDUERA BATEN GARAPENA JUSTUA
ETA ERALDATZAILEA**

		PUNTOS POSIBLES	OBTENIDOS
2.1. Kontsumo eta merkataritza justua eta eraldatzailea	Inklusioa	24	
	Ingurumen jasangarritasuna	12	
	Tokiko garapen sozioekonomikoa	9	
	GUZTIRA	45	
2.2. Kudeaketa eta barne antolaketa	Inklusioa	15	
	Partaidetza eta barne artikulazioa	42	
	Ingurumen jasangarritasuna	6	
	Tokiko garapen sozioekonomikoa	6	
	Genero ekitatea	9	
GUZTIRA	78		
2.3. Ingurunearekiko erlazioa	Inklusioa	6	
	Tokiko artikulazioa	15	
	Ingurumen jasangarritasuna	12	
	Partaidetza	9	
	Tokiko garapen sozioekonomikoa	9	
	Genero ekitatea	6	
GUZTIRA	57		
PUNTUAK GUZTIRA OROKORREAN		180	

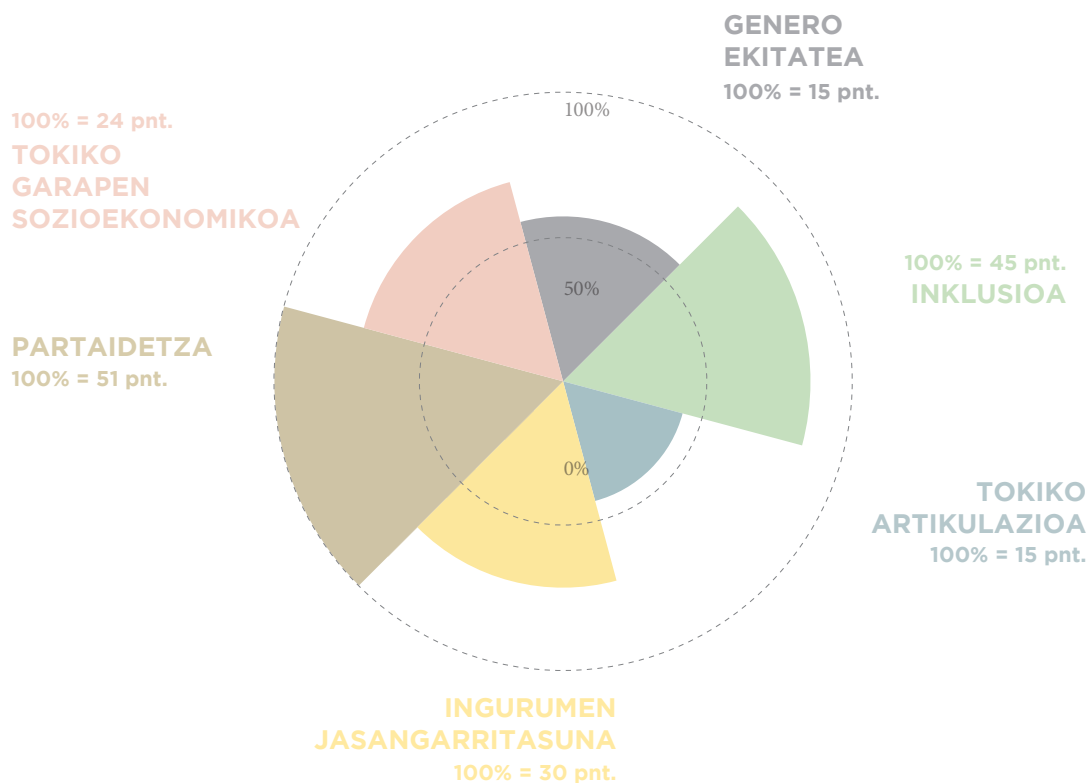
Lortutako puntuen batura totala egin ondoren:

Zure emaitza 180 zenbakiagatik zatitu eta ondoren 100gatik bidertu, modu honetan 5.atalean “Orientazioak eta emaitzei jarraipena” kontsultatu beharreko ehunekoa lortuko duzu.

Modu berdinean eta autoebaluazio fitxa hau burutu ondoren informazio osatuago bat lortzeko aukera izateko, fitxan islatutako kategoria bakoitzean lortutako emaitza, kategoria horietako bakoitzean

lor daitekeen puntuazio maximoagatik zatitzera gonbidatzen zaitugu.

Horrela, zure erakundearen egoera identifikatu ahal izango duzu, eremu bakoitzari dagokionez. Eremu hauek merkatu eta kontsumo eredu bat definitzen eta zehazten dutenak dira eta ondorioz, zure erakundearen edota ekimenaren ahaleginak alderdi eraldatzaileetara orientatzeko aukera izango duzu, identifikazio horretan oinarrituz.



5. Orientazioak eta emaitzen jarraipena

5.1 Eragile publikoak

86% - 100%

Ekimenak garatutako bideak modu sendoan erantzuten dio proposatutako ereduari. Biztanleria lan honetaz guztiaz eta epe luzerako ondorioz kontziente den galdetu behar gara, baita balioan jarri ere gure tokiko ingurunearen aberastasuna klabe eraldatzailean.

71% - 85%

Proposatutako ereduarekin lerrotatuta gaude, emaitzak finkatzeko eta arrakastak eusteko unea da. Ezusteko aliatuak bilatu eta lankidetzak berriak esploratu.

41% - 70%

Urratsak eman dira, ziurrenik komeni izango da emaitzak kategorietan sistematizatzea. Aurrera-pausuak zein kategorietan ematen ari diren ikusi eta hauek finkatu. Era berean, ahulenak diren kategoriak nola hobetu aztertu. Sare-lana ezinbestekoa izango da kolpekeri bezala.

16% - 40%

Potentzial eraldatzailea existitzen da, eta urratsak eman dira norabide honetan. Hala ere, aliatu bezala izan ditzakegun eragile sozioekonomikoak identifikatzea eta lankidetzak lan bat egiten hastea merezi du.

0% - 15%

Interesgarria da baliabideak bideratzea, bai giza baliabideak bai, merkataritza eta kontsumo justu eta eraldatzaile batekin bat egiten duten ereduaren sustapenerako prozedurako baliabideak. Interesgarria da ibilbide orri bat planifikatzea adierazleak betetzen joateko. Era berean, adierazlearen egiaztatze iturriak berrikustea interesgarria da, guk jakin gabe batzuk betetzen egotea gerta daitekeelako.

5.2

Merkatu eta kontsumo ekimen sozioekonomikoak

86% - 100%

Ekimenak garatutako bideak modu sendoan erantzuten dio proposatutako ereduari. Karakterizazio hori mantentzeko komenigarria izango da, erakunde barrura zein kanporako partaidetza modura osatutako erlazioa alde batera ez uztea, baita ekimen justu eta eraldatzaileko karakterizazio hau aprobetxatzea ere, interesa duten pertsoneri eta erakundeei ezagutzera emateko, baita mota honetako jarduerak instituzio publikoen aurrean sustatzeko ere.

71% - 85%

Proposatutako ereduarekin lerrotatuta gaude, emaitzak finkatzeko eta arrakastak eusteko unea da. Ezusteko aliatuak bilatu eta lankidetzak berriak esploratu, taularen totalean puntuazio handiena ematen duten, gure ekimenaren alderdi horiek alde batera utzi gabe.

41% - 70%

Urratsak eman dira, ziurrenik komeni izango da emaitzak kategorietan sistematizatzea. Aurrera-pausuak zein kategorietan ematen ari diren ikusi eta hauek finkatu. Era berean, ahulenak diren kategoriak nola hobetu aztertu. Sare-lana ezinbestekoa izango da kolpekari bezala.

16% - 40%

Potentzial eraldatzailea existitzen da, eta urratsak eman dira norabide honetan. Hala ere, aliatu bezala izan ditzakegun eragile sozioekonomikoak identifikatzea eta lankidetzak lan bat egiten hastea merezi du.

0% - 15%

Beharrezkoa da gure ekimenaren helburuak ongi identifikatzea eta jarduera justu eta eraldatzaile bezala kontutan hartzen duela jasotzen duten ikustea ere. Identifikazioa, erakundea osatzen duten pertsona guztiek modu parte-hartzailean eta ekitatiboan garatzen bada, identifikazio hori aberatsagoa izango da, baita identifikazio horretatik eratorritako lan larroak ere. Era berean, pertsonen pertenez sentimendu handiagoa izango dute, aurrerapen edo eraldaketa prozesu guztiarentzat arrakastarako berme handiagoa emanez.

5.3

Hobekuntzarako orientazioko jarduera markoak

Hasiera batetik adierazi dugun bezala, tresna honek izaera propositibo bat du, bere egoeraren auto-ezagutzarako, bai eragile publikoena bai ekimen sozioekonomiko zibilena, merkataritza eta kontsumo justu eta eraldatzailearen esparruan, eta ondorioz, norabide horretan joateko hobekuntza elementuak edo ezarri beharreko larroak identifikatzen laguntzen du.

Modu honetan, tresna hau kontuan hartzeak, lehenenik, aintzat hartzen ari diren elementu eraldatzaile horien eragile desberdinen aldetik auto-onarpena posible egitea espero dugu; bigarrenik, egoera hori ematen ez den elementu horien identifikazioa, elementu horiengan ekitea posible delako, balioztatutako ekimenen karakterizazio justu eta eraldatzaile horren bidean aurrera egiteko.

Bai eragile publikoen bai ekimen sozioekonomikoen jarduera, izaera justu eta eraldatzaile baten norabidean (tokiko eta global mailan) bideratzeko ekintzak gauzatzeko larroak proposatzeko helburuarekin, hurrengo taulan ekintza markoak proposatzen dira, tresnan agertzen den azpikategoria bakoitzaren hobekuntzarako.

Adierazitako ekintza marko horiek, adierazle bitartez, tresna honek argitara ateratzeko helburua duen informazio horretatik eratorri egiten dira, ekimen sozioekonomikoak eta eragile publikoen ekimenak kontuan hartzeko elementu gakoaren garrantzia dela eta, merkataritza eta kontsumoaren eremuan justuak eta eraldatzaileak bezala.

**HOBEKUNTZARAKO JARDUERAK
EDOTA HAUEN ORIENTAZIOA**

	ERAGILE PUBLIKOAK	GIZARTE ZIBILAREN EKIMEN SOZIOEKONOMIKOAK
INKLUSIOA	<p>Gizarteratzea sustatzea, entitate publikoak sustatutako edota garatutako jardueretan</p> <p>Gizarteratzeko enpresen kontratazioa</p> <p>Merkatuko erreserba-establezimenduak, inklusioaren baitan lan egiten duten entitateentzat</p>	<p>Izaera transgenerazionala</p> <p>Bizitza pertsonala eta lan bizitza bateratzeko neurrien finkapen eraginkorra</p> <p>Gizarteratzeko eremuko tokiko ekimenak eta enpresak ezagutzea eta horiekin kontaktua</p>
TOKIKO ARTIKULAZIOA	<p>Partaidetza sareetan beste eragile publikoekin</p> <p>Politika publikoen ko-eraikuntza eta ko-ekoizpena (lankidetza)</p>	<p>Artikulazioa eta partaidetza tokiko sareetan</p> <p>Intzidentzia politikoa inguruan</p> <p>Paradigma berriak ezagutzea antolamenduaren diskurtsoan</p> <p>Politika publikoen ko-eraikuntza eta ko-ekoizpena (lankidetza)</p>
INGURUMEN JASANGARRITASUNA	<p>Lurrarekiko eta inguruneko dinamikekiko errespetua</p> <p>Kontsumoa/merkatua/ekoizpena eremutik eraldatzailea izateko beharrezkoak diren elementuak kontutan hartuz formulatutako, ingurune jasangarritasunaren plan estrategikoa</p> <p>Ingurumen sentsibilizazioa (kanpo/barne)</p>	<p>Lurrarekiko eta bere dinamikei errespetua, baita inguruneakoak diren horiei ere</p> <p>Kontsumo eta merkaturatze prozesuen hobekuntza, eraginkortasun energetikoaren terminoetan</p> <p>Ingurumen sentsibilizazioa (kanpo/barne)</p>

PARTAIDETZA

ekoizleen, kontsumitzaileen, elkartearen tokiko sarearen sustapena

Zeharkako partaidetzako espazio formalak finkatzea

Pertenentzia eta elkarrekiko konfiantza sentimendua sortu, barnera eta kanpora begira

Formazioa sustatu

Lidergo partekatua

Partaidetza ezaugarritua: ekitatiboa genero terminoetan, horizontala, erreala bezala, pertsonen ekimena bereganatzea sustatuz, baita ahal-duntzea ere

TOKIKO GARAPEN SOZIOEKONOMIKOA

Merkataritza eta kontsumo eraldatzaileko ekimen sozioekonomikoak bideragarri egiteko beharrezkoa den markoa onartzea eta finkatzea

Tokiko inguruan lan egiten duten pertsonen eta eragileen pertenenentzia eta bereganatze sentimendua eraikitzea

Tokiko inguruan lan egiten duten pertsonen eta eragileen pertenenentzia eta bereganatze sentimendua eraikitzea

Izaera eraldatzaileko tokiko sareetan sustapena, partaidetza eta sendotasuna

GENERO EKITATEA

Genero ekitatearen sustapena, entitate publikoak sustatutako, garatutako eta parte hartutako jardueretan

Zaintzen ekonomiaren edo bizitzaren jasangarritasunaren gaien inguruan sentsibilizazioa landu eta sustatu

Politika makroak zein politika mikroak sustatu eta orientatu, berdintasun eraginkor baten bidean

Emakumeak ikustera ematearen eta ahalduentzearen alde egin, merkatu eta kontsumo eraldatzailearen eremuetan

Zaintzen ekonomiaren edo bizitzaren jasangarritasunaren gaien inguruan sentsibilizazioa landu eta sustatu

Erreferenteak eraikitzea genero ekitatetik